

Streszczenie rozprawy doktorskiej pt. „Wymiary tożsamości i poglądy społeczno-polityczne samorządowej elity Krakowa”

W Polsce, w wyniku transformacji systemowej rozpoczętej pod koniec lat 80. XX wieku, wyraźnie wzrosło znaczenie elit politycznych w lokalnej polityce. Samorządy zyskały nowe instrumenty działania, w konsekwencji czego codzienne życie zwykłych obywateli stało się o wiele bardziej niż kiedyś uzależnione od miejscowych władz. Zachodzące zmiany, będące wynikiem rosnącego znaczenia samorządności, a także oddolnej inicjatywy obywatelskiej, w znacznym stopniu wpłynęły na kształt lokalnych elit politycznych, a sposób ich kreacji stał się wartościowym źródłem informacji w zakresie kondycji polskiej demokracji.

Niniejsza rozprawa doktorska w całości została poświęcona samorządowej elicie Krakowa, ukształtowanej w wyniku wyborów samorządowych zarządzonych na dzień 16 listopada 2014 r. Członków krakowskiej elity wyodrębniono według kryterium pozycyjnego – do elity zaliczono Radnych Miasta Krakowa oraz Radnych Dzielnic Krakowa. Badana zbiorowość liczyła łącznie 415 osób.

W pracy przeanalizowano kwestie dotyczące tożsamości samorządowej elity, w tym zagadnienia dotyczące społeczno-politycznych poglądów samorządowców, a także ich świadomości w zakresie najważniejszych problemów społecznych i politycznych. Autorka poruszyła również problemy dotyczące rekrutacji miejscowych elit i znaczenia partii politycznych w środowisku lokalnym, a także przedstawiła społeczno-demograficzną charakterystykę radnych miejskich i dzielnic. W badaniu wzięto również pod uwagę występowanie konfliktów wśród radnych, a także ich opinie w zakresie aktywności mieszkańców oraz identyfikacji lokalnych liderów społecznych. W pracy ukazano rolę miejscowych elit jako ważną z punktu widzenia instytucji pośredniczącej między państwem, a obywatelami. Uzupełniając, w celu dogłębnego przedstawienia problemu badawczego, przeanalizowano uwarunkowania instytucjonalne, polityczne i społeczne mające wpływ na działania podejmowane przez radnych.

Celem niniejszej rozprawy doktorskiej stało się określenie tożsamości krakowskiej elity, w tym dokonanie identyfikacji poglądów społecznych i politycznych jej członków. Podstawowym problemem badawczym poruszonym w rozprawie było poszukiwanie odpowiedzi

na pytanie: Kim są członkowie elity samorządowej Krakowa i jakimi cechami się charakteryzują?

Podstawową metodą badawczą zastosowaną w pracy była analiza porównawcza, która pozwoliła uchwycić z jednej strony podobieństwa i różnice pomiędzy reprezentantami poszczególnych dzielnic, a z drugiej strony ukazała także cechy wspólne i kontrasty pomiędzy radnymi miejskimi, a radnymi dzielnic. Postanowiono wykorzystać w badaniu kilka różnych technik badawczych: analizę danych zastanych, ankietę audytoryjną oraz wywiad kwestionariuszowy. W celu uzyskania jak najbardziej trafnych i rzetelnych wyników badań, podjęto decyzję o przeprowadzeniu pełnego badania statystycznego, obejmującego wszystkie jednostki zbiorowości. Wskaźnik realizacji próby wyniósł ponad 70%.

Zrealizowane badania miały na celu zweryfikowanie dwóch postawionych wcześniej hipotez. Po pierwsze uznano, że elita ta ma zróżnicowany charakter – radni różnią się między sobą w zakresie wyznawanych wartości i poglądów, a także pod względem cech społeczno-demograficznych. Przedmiotowa hipoteza została potwierdzona jedynie częściowo, gdyż – jak się okazało – samorządowcy posiadają różnorodne cechy społeczno-demograficzne, ale są relatywnie homogeniczni pod względem swoich wartości i przekonań. Dodatkowo przyjęto, że część krakowskiej elity jest upartyjniona, a radni miejscy i dzielnic traktują udział w lokalnej polityce jako drogę awansu na szczyty władzy: centralne elity polityczne kształtują się

„na dole” – w gminach. Założenie to zostało potwierdzone w całości – najbardziej upartyjnioną część elity stanowili radni miejscy oraz grupa radnych dzielnic sprawujących swoje funkcje przez dwie kadencje lub dłużej, którzy jednocześnie byli członkami Zarządów Dzielnic.

Patrycja Cygan